

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 76.434 van 14 oktober 1998

A. 46.302/XIII-313

In zake : **d'OULTREMONT Jacques**,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Benoît CAMBIER en
Mr. Luc CAMBIER, advocaten,
Jean-Baptiste Meunierstraat 22
1050 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn
Regering.

Tussenkomen partij :

de stad Bergen,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. François DAOUT, advocaat,
rue du Onze Novembre 9
7000 Bergen.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 16 maart 1992 ingediende
verzoekschrift, waarbij Jacques d'OULTREMONT de nietig-
verklaring vordert van het ministerieel besluit van
7 november 1991

- dat de overblijfselen van silexontginning onder de
"Champ à Cailloux" te Bergen, de vroegere gemeente
Spiennes, als monument, en heel de "Champ à
Cailloux" als historisch waardevolle plaats
beschermt;

- dat de vergunning verleent om op dezelfde plaats een gasleiding te leggen";

Gezien het op 10 november 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij de stad Bergen vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikking van 23 november 1995 waarbij die tussenkomst wordt toegestaan;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien de memorie van tussenkomst;

Gezien het verslag van de heer KOVALOVSKY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 3 maart 1998 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 27 juli 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 1 oktober 1998;

Gehoord het verslag van Mevr. GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. L. CAMBIER, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, van Mr. B. HENDRICKX, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van

Mr. V. LETELLIER, loco Mr. Fr. DAOUT, advocaat, die voor de tussenkommende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer KOVALOVSKY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de zaak :

1. Verzoeker is medeëigenaar van ongeveer 37 hectare grond die deel uitmaken van de "Champs à Cailloux" te Bergen (de vroegere gemeente Spiennes)".

2. Volgens een nota die op 16 oktober 1989 is opgesteld door de dienst opgravingen van het Ministerie van het Waals Gewest, sluit die plaats overblijfselen in zich van de mijnontginning (silex) van meer dan 5.000 jaar geleden, alsmede van dorpen uit het neolithische tijdperk; op die plaats bevindt zich bovendien krijgt dat ontgonnen wordt door het ontginningsbedrijf C.C.C., dat de wens heeft te kennen gegeven zijn exploitatie uit te breiden; de plaats belangt tevens de N.V. DISTRIGAS aan, die er een gaspijpleiding wil leggen.

3. In een brief van 30 oktober 1989 gericht aan de Minister van het Waals Gewest, bevoegd voor de monumenten en landschappen, deelt de Koninklijke Commissie voor Monumenten, Landschappen en Opgravingen mee dat ze ongunstig adviseert omtrent een wijziging van het gewestplan met betrekking tot de plaatsen "Camp-à-Cayaux" en "Petit Spiennes" te Bergen; in deze brief staat voorts het volgende te lezen :

" Gelet op het zeer uitzonderlijke belang van de plaatsen op cultureel en wetenschappelijk gebied, heeft ze besloten u haar ongerustheid mee te delen en u een intitiatiefadvies te geven, luidende :

De Koninklijke Commissie betreurt het dat geen procedure tot bescherming van de archeologische plaats Spiennes ooit tot enig resultaat heeft geleid, ondanks het feit dat een dossier inzake de bescherming van de plaats sedert 1963 is voorbereid. Ze vestigt de bijzondere aandacht van de Minister op het cultureel belang van de plaatsen, die niet alleen behoren tot de belangrijkste neolithische plaatsen van Wallonië, maar zelfs tot de voornaamste archeologische plaatsen van onze Europese Ruimte. De Koninklijke Commissie sluit zich aan bij de overwegingen van de heer HUBERT, eerste assistent bij de regionale dienst opgravingen (...).

Ze stelt u dus voor alles in het werk te stellen om radicale beschermingsmaatregelen te nemen opdat het voortbestaan van de archeologische plaatsen van Spiennes wordt gewaarborgd.

Ze stelt u bovendien voor het volgende te overwegen :

1. De beschermingsprocedure te beëindigen en intussen, bij wijze van voorzorgs- en reflectiemaatregel, de plaatsen op de lijst van beschermde monumenten in te schrijven.
2. De archeologische plaatsen met definitieve bescherming op het gewestplan, dat de omtrek van de plaatsen bepaalt, strikt te beschermen.

(...)"

4. Bij brief van 6 juli 1990 stelt de afdeling monumenten, landschappen en opgravingen van het directoraat-generaal ruimtelijke ordening en huisvesting van het Ministerie van Waals Gewest alle betrokken personen, onder wie verzoeker, in kennis van de beslissing van de Minister van het Waals Gewest om de procedure aan te vatten met het oog op de bescherming :

- als monument van de overblijfselen van de silexontginning onder de "Champ à Cailloux",

- als historisch belangrijke plaats van de gehele "Champ à Cailloux" en de omgeving ervan.

5. Op 14 augustus 1990 brengt de afdeling stedenbouw en ruimtelijke ordening van het directoraat-generaal van de ruimtelijke ordening en de huisvesting van het Ministerie van het Waals Gewest een gunstig advies uit omtrent de in uitzicht gestelde bescherming van de plaats "onder voorbehoud dat de bescherming van de plaats er niet aan in de weg staat dat de exploitatie van de terreinen die in het ontginningsgebied (op het gewestplan Bergen- Borinage) zijn opgenomen, wordt voortgezet".

6. Op 5 september 1990 brengt de Staats-secretaris voor Landbouw, omtrent de geplande bescherming, een ongunstig advies uit , luidende :

" Het onder kenmerk vermelde ontwerp tot bescherming van de plaats, dat het onderwerp is van uw brief van 6 juli ll., zal voor de landbouw zeer ongunstige gevolgen hebben :

- 1°) het zal tot gevolg hebben dat in een uitgestrekt landbouwgebied (+/- 150 ha) alle infrastructuur- en moderniseringswerken van de landbouwbedrijven verboden zullen zijn;
- 2°) Het zal de verdubbeling op "eigen baan" verhinderen van het gedeelte FLOBECQ-QUEVY van de geplande gasleiding DISTRIGAZ DN 1000 tussen Brugge en Quévy (Blaregnies), wat bijgevolg weer verlies van landbouwgrond tot gevolg zal hebben.

Zou de tot beschermd gebied aangewezen omtrek niet kunnen worden beperkt tot enkele plaatsen met beperkte oppervlakte, doch die als werkelijk waardevol worden erkend en een totale bescherming zouden genieten ?

Ik kan dus niet anders dan een ongunstig advies uitbrengen omtrent dat beschermingontwerp in zijn huidige vorm".

7. De stad Bergen stelt van 1 oktober 1990 tot 30 oktober 1990 een openbaar onderzoek in dat tot

geen enkel bezwaar aanleiding geeft. De gemeenteraad brengt tijdens zijn vergadering van 13 november 1990 eenparig een gunstig advies uit omtrent het beschermingsontwerp.

8. Op 14 november 1990 brengt de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen een gunstig advies uit omtrent de bescherming van de plaats, overwegende onder meer "dat de site van Spiennes thans een referentie is, een internationale trekpleister voor onderzoek en een plaats waar het publiek zich verbaast over het genie van zijn verre voorouders".

9. Op 9 januari 1991 wordt op het kabinet van de Minister van Ruimtelijke Ordening, Onderzoek, Technologieën en Buitenlandse Betrekkingen een vergadering gehouden die onder meer wordt bijgewoond door de vertegenwoordigers van de instellingen die betrokken zijn bij het behoud van de archeologische site van Spiennes, van de vennootschappen C.C.C. en DISTRIGAZ en van de gemeentelijke en gewestelijke besturen. De agenda is gewijd aan de wijzigingen die behoren te worden aangebracht in het gewestplan Bergen-Borinage met het oog op het verzoenen van eenieders belangen op dat stuk grondgebied.

10. Op 22 januari 1991 stelt de Koninklijke Commissie voor monumenten, landschappen en opgravingen eenparig voor de voorgenomen bescherming van de plaats door te voeren, omdat ze oordeelt dat "de site van Spiennes, erkend als een van de belangrijkste van West-Europa voor het neolithische tijdperk noodzakelijk definitief behoort te worden beschermd". In verband met het ongunstige advies van de Staatssecretaris voor Landbouw wijst ze erop dat de werkzaamheden op de plaats, ongeacht of ze betrekking hebben op landbouwbedrijven, dan wel op de verdubbeling van de

gasleiding, in theorie niet verboden zijn, maar gewoon vallen onder het decreet van 17 juli 1987".

11. In een nota van 18 april 1991 verklaart de afdeling monumenten, landschappen en opgravingen onder meer dat ze zich aansluit bij het voormelde advies van 22 januari 1991 en stelt de Minister voor de voorgenomen bescherming van de plaats door te voeren.

12. Door het "Centre archéologique et de recherche minière" (C.A.R.M.) is een studie gemaakt om oplossingen te zoeken waardoor de bescherming en de revalorisatie van de archeologische plaats in overeenstemming kunnen worden gebracht met de plannen voor :

- het uitbreiden van de groeven van de vennootschap C.C.C.;
- het installeren van de gasleiding (...);
- het eventueel aanleggen van een oostelijke rondweg om de agglomeratie Bergen.

Als gevolg van het indienen van deze studie tijdens de vergadering van 9 januari 1991, heeft de N.V. DISTRIGAZ het oorspronkelijke tracé van de leiding - gewijzigd en het meer naar het noorden verplaatst. Hoewel het nieuwe tracé zich nog binnen het gebied bevindt waarvoor de beschermingsprocedure aan de gang is, "bevindt het zich evenwel buiten de door de studie van het "C.A.R.M." afgebakende grenzen".

13. Op 3 juli 1991 brengt de afdeling monumenten, landschappen en opgravingen over het nieuwe tracé een gunstig advies uit. Op 10 juli 1991 brengt de provinciale commissie voor monumenten, landschappen en

opgravingen een gunstig advies uit, aangezien het nieuwe tracé "strekt tot integratie en bescherming van de archeologische plaats".

14. Op 7 november 1991 neemt de Minister van Ruimtelijke Ordening, Onderzoek, Technologieën en Buitenlandse Betrekkingen de volgende beslissing die de bij het onderhavige beroep bestreden handeling vormt :

" Artikel 1 :

Wegens hun esthetische en wetenschappelijke waarde worden beschermd :

- A) als monument : de overblijfselen van de ontginning van silex onder de "Champ à Cailloux" te Bergen, de vroegere gemeente Spiennes;
- B) als historisch waardevolle plaats : het geheel gevormd door de "Champ à Cailloux" te Bergen, de vroegere gemeente Spiennes, kadastraal bekend onder Bergen, 19e afdeling - Spiennes, sectie A, (...).

Artikel 2 :

Toegestaan worden de werkzaamheden bestemd om een gasleiding te leggen volgens het tracé aangeduid op bijlage 2. Ze mogen eerst worden aangevat na goedkeuring van de gepaste bouwvergunning.

Artikel 3 :

Toegestaan worden de werkzaamheden voor het bouwen van het "centre de découverte" dat moet worden opgetrokken op de percelen sectie B 392c - 393c - 399 - 405d en 406b, alsmede voor de aanleg van de onmiddellijke omgeving en de toegangsweg erheen, zoals bepaald in de bijlagen 3, 4 en 5.

Artikel 4 :

Om het belang van de goederen te beschermen is het de eigenaars verboden, behoudens voorafgaande vergunning verleend overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 17 juli 1987 en de hierboven vermelde artikelen 2 en 3 :

(...)" ;

Overwegende dat verzoeker een eerste middel ontleent aan de schending van de artikelen 25, 26 en 107quater van de Grondwet (thans 33, 36 en 39), "de schending van de algemene rechtsbeginselen en meer bepaald van de ongeschreven regel dat de bevoegdheid van de Executieven beperkt is tot de afhandeling van de lopende zaken in geval van ontbinding van de federale parlementen en de parlementen van de gemeenschappen en gewesten"; dat hij uiteenzet dat de bestreden handeling uitgevaardigd is na de ontbinding van de kamers op 17 oktober 1991, waardoor de Regering en de Executieven de parlementaire steun wordt ontnomen die ze nodig hebben om al hun bevoegdheden te kunnen uitoefenen"; dat hij met klem wijst op de belangrijkheid van het dossier dat "een belangrijke politieke keuze impliceert tussen de economische belangen van een gewest, die verband houden met de exploitatie van een ondergrond die zeer rijk is aan krijt, en anderzijds de eventuele revalorisatie van een archeologische plaats" en dat bijgevolg niet zou vallen onder de afhandeling van de lopende zaken;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de bestreden handeling wel onder de lopende zaken valt, daar ze "de laatste fase vormt van een procedure die in tempore non suspecto is gevolgd en in de loop waarvan duidelijk blijkt dat de bij de beschermingsmaatregel betrokken overheden de gelegenheid hebben gehad een advies uit te brengen over de beslissing tot bescherming van de plaats"; dat de tussenkomende partij dezelfde argumenten aanvoert en er bovendien op wijst dat de bescherming van een plaats het dagelijkse werk vormt van het ministeriële departement dat belast is met het patrimonium;

Overwegende dat verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat niet de vraag aan de orde is

sedert wanneer de procedure aan de gang is, maar of omtrent het ontwerp reeds beslissingen zijn genomen waardoor de Executieve politiek verantwoordelijk wordt gesteld"; dat, naar zijn mening, "uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat de Waalse Gewestexecutieve haar keuze nog niet uit politiek oogpunt had moeten verantwoorden, aangezien immers geen enkele beslissing was genomen"; dat hij in zijn laatste memorie met klem wijst op het ongunstige advies van de Staatssecretaris voor Landbouw; dat hij betoogt dat zowel de specificiteit als het nut van het advies van de adviesorganen zou worden ontkend indien men ervan zou uitgaan dat, ongeacht de conclusie van deze organen, de eindbeslissing zowel uit bestuurlijk als uit politiek oogpunt onvermijdelijk was;"

Overwegende dat de procedure die tot de bestreden handeling heeft geleid reeds in de maand juli 1990 aangevat is, na inschrijving van de plaats op de lijst van beschermde monumenten; dat de procedure sedertdien zonder overhaasting is afgewikkeld; dat de verschillende vereiste adviezen gegeven zijn vóór 17 oktober 1991, de datum waarop de Kamers zijn ontbonden; dat het advies van de Staatssecretaris voor Landbouw onderzocht is door de Koninklijke Commissie voor Monumenten, Landschappen en Opgravingen, die in haar advies van 22 januari 1991 erop heeft gewezen dat de bescherming van de plaats geen algemeen verbod inhield van werkzaamheden op de plaats, maar de vergunning voor die werkzaamheden alleen afhankelijk stelde van bepaalde formaliteiten; dat de moeilijkheid die het installeren van een gasleiding meebracht eveneens is opgelost door een wijziging van het tracé, op 30 mei 1991 voorgesteld door de distributie-maatschappij en waarover vóór 17 oktober 1991 gunstig geadviseerd is; dat de bestreden handeling het eindresultaat is van een bestuurshandeling die normaal

aangevat, geregeld en afgewikkeld is en niet de verrassende uitkomst is van een actie die in der ijl beraamd en op een geforceerde wijze ondernomen is door een minister die, aangezien hij politiek niet meer verantwoordelijk was, zou zijn opgetreden buiten de normale grondwettelijke voorwaarden; dat de bestreden beslissing zich bovendien niet aandient als een regeringszaak, dit wil zeggen een zaak die opties impliceert waarvan het belang op het gebied van de algemene politiek uiteraard zo groot is dat over deze zaak alleen zou kunnen worden beslist door een regering die de steun geniet van het Parlement en die het risico loopt deze steun te verliezen door de beslissing die ze heeft genomen; dat de bestreden handeling haar beslag kon krijgen na de ontbinding van de Kamers; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker een tweede middel ontleent aan de schending van de artikelen 7 tot 10 en 11 tot 17 van het decreet van 11 september 1985 tot organisatie van de waardering van de weerslagen op het leefmilieu in het Waalse Gewest, de schending van de artikelen 2, 3 en 4 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 19 juli 1990 houdende uitvoering van het voormelde decreet, alsmede aan de schending van het algemeen rechtsbeginsel "patere legem quam ipse fecisti"; dat hij uiteenzet dat de bestreden handeling is goedgekeurd zonder milieu-effectonderzoek, noch enig voorafgaand milieu-effectrapport, terwijl de in het middel vermelde bepalingen en het aldaar vermelde beginsel, een milieu-effectonderzoek verplicht stelden;

Overwegende dat de verwerende partij, verwijzend naar artikel 2 van het decreet van 11 september 1985, antwoordt dat aangezien het ontwerp tot bescherming van de plaats geen weerslag heeft op het milieu in de zin vermeld in het genoemde decreet, er

geen voorafgaand milieuraapport noch milieu-effectonderzoek vereist waren; dat ze erop wijst dat de beschermingsmaatregel "juist ertoe strekt de plaats te behoeden voor elke aantasting van de esthetische, natuurlijke en geologische waarde ervan" en "het leefmilieu van de bevolking in geen enkel opzicht verstoort";

Overwegende dat de tussenkomenende partij betoogt dat de in artikel 1, 2°, van het decreet van 11 september 1985 omschreven ontwerpen alleen vallen onder de regeling van het milieu-effectonderzoek, wanneer ze concrete vorm aannemen in een vergunningsaanvraag, wat voor de bescherming van een historiek waardevolle plaats niet het geval is;

Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord uiteenzet dat de noodzaak om voor bepaalde openbare en particuliere ontwerpen een milieu-effectonderzoek voor te schrijven zowel het gevolg is van artikel 1 van richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985, als van het decreet van 11 september 1985 dat elke beslissing die een weerslag kan hebben op het milieu, in aanmerking neemt; dat hij, na onderzoek van het begrip ontwerp en van het doel van het toepassen van de procedures inzake milieu-effectonderzoek, besluit dat die procedures wel van toepassing waren op de bestreden handeling en dat de omstandigheid dat de bescherming van een archeologisch waardevolle plaats, in de ogen van de archeologen, de instandhouding ervan mogelijk maakt, daaraan niets verandert; dat hij betwist dat de bescherming van de plaats geen weerslag zou hebben op het milieu en voorts zegt dat een milieu-effectonderzoek of op z'n minst een milieu-effectrapport, "niet noodzakelijk zou hebben verhindert dat een beschermingsmaatregel zou worden genomen, maar tot gevolg zou hebben gehad dat de overheid haar beslissing zou hebben genomen

met volle kennis van zaken en de oppervlakte waarop de bescherming betrekking heeft eventueel meer zou hebben beperkt";

Overwegende dat de verplichting om bepaalde openbare of particuliere ontwerpen aan een milieu-effectbeoordeling te onderwerpen weliswaar haar oorsprong vindt in richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985, doch dat de vijfde considerans van de aanhef van die richtlijn bepaalt "dat voor openbare en particuliere projecten die aanzienlijke milieu-effecten kunnen hebben alleen een vergunning dient te worden verleend na een voorafgaande beoordeling van de aanzienlijke milieu-effecten die deze projecten kunnen hebben"; dat dus blijkt dat de bedoelde ontwerpen die zijn waarvoor een vergunning dient te worden afgegeven; dat artikel 4 van het decreet van 11 september 1985 "de afgifte van iedere machtiging" afhankelijk stelt van de toepassing van het rapporteringssysteem waarin het voorziet; dat voor de bescherming van monumenten en landschappen geen vergunning moet worden afgegeven in de betekenis welke de richtlijn, het voormelde decreet en het besluit tot uitvoering ervan aan die term geeft; dat voor de bestreden handeling bijgevolg geen milieu-effectbeoordeling vereist was; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat een derde middel wordt ontleend aan de schending van de artikelen 7 tot 14 van het decreet van 17 juli 1987 betreffende de bescherming van het onroerend cultureel patrimonium van de Franse Gemeenschap; dat volgens verzoeker de verwerende partij niet zou verzocht hebben om het advies van de Minister van Landbouw, van de bestendige deputatie en van het college van burgemeester en schepenen, en evenmin de procedure inzake openbaar onderzoek in acht zou hebben genomen, en het advies van de Koninklijke Commissie voor

monumenten, landschappen en opgravingen niet voldoende gemotiveerd zou zijn; dat hij daaruit afleidt dat de regelmatigheid van de bestreden handeling is aangetast door niet-naleving van substantiële vormvereisten;

Overwegende dat de verwerende partij de uitgebrachte adviezen opsomt, gegevens verstrekt over het houden van het openbaar onderzoek en de kern vermeldt van de motivering van het gunstige advies dat de Koninklijke Commissie voor monumenten, landschappen en opgravingen op 22 januari 1991 heeft uitgebracht; dat ze uit al die gegevens afleidt dat het middel feitelijke grondslag mist; dat de tussenkomende partij tot hetzelfde besluit komt;

Overwegende dat verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat in het bestreden besluit niet naar de voorafgaande adviezen wordt verwezen en daaruit besluit dat de verwerende partij er geen rekening mee heeft gehouden; dat verzoeker, wat meer bepaald het advies van de Minister van Landbouw betreft, erop wijst dat hij tegen de bescherming gekant was en uit het administratief dossier en de bestreden handeling bijgevolg moest blijken waarom dat advies niet is gevolgd; dat hij, wat het openbaar onderzoek betreft, betoogt dat dit niet is bekendgemaakt door middel van aanplakbiljetten op de plaatsen waarop de bescherming betrekking heeft en de eigenaars niet op de hoogte zijn gebracht van het verrichten van de onderzoeken; dat hij ten slotte van oordeel is dat het advies van de Koninklijke Commissie voor monumenten, landschappen en opgravingen niet voldoende is gemotiveerd omdat het niet verwijst naar de bezwaren die hij zelf en zijn notaris hebben geuit tijdens de vergadering die gehouden is op het kabinet van de Minister op 9 januari 1991;

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat om alle vereiste adviezen is verzocht en ze alle verkregen zijn; dat het middel, in zoverre het ontbreken van die adviezen erin aan de kaak wordt gesteld, feitelijke grondslag mist; dat de omstandigheid dat niet alle adviezen worden vermeld in de aanhef van de bestreden handeling, geenszins betekent dat de verwerende partij er geen rekening mee zou hebben gehouden; dat het enige ongunstige advies, dat van de Minister van Landbouw, door de Koninklijke Commissie voor monumenten, landschappen en opgravingen is weerlegd; dat de bestreden handeling, die genomen is vóór de inwerkingtreding van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, kennelijk gegrond is op de voorstellen van de genoemde commissie, waarnaar trouwens wordt verwezen in de aanhef; dat daaruit kan worden afgeleid dat de verwerende partij zich heeft aangesloten bij het standpunt van de commissie met betrekking tot de bezwaren van de Staatssecretaris voor Landbouw; dat uit het administratief dossier tevens blijkt dat het bericht waarin het openbaar onderzoek wordt aangekondigd, is aangeplakt zowel aan het gemeentehuis als op de plaatsen waarop de bescherming betrekking had; dat de kritiek met betrekking tot het ontbreken van aan de eigenaars verstrekte informatie over het verrichten van openbare onderzoeken voor het eerst wordt geuit in de memorie van wederantwoord, terwijl ze had kunnen worden vermeld in het inleidend verzoekschrift, zodat deze kritiek te laat komt; dat de vergadering van 9 januari 1991 ten slotte, niet gehouden is met het oog op de bescherming van de plaats, maar met het oog op een wijziging van het gewestplan; dat aangezien het niet ging om een onderdeel van de beschermingsprocedure, de Koninklijke Commissie voor monumenten, landschappen en opgravingen geenszins verplicht was in te spelen op de bezwaren die tijdens die vergadering waren gerezen; dat het verslag van die

vergadering zich overigens in het dossier van de zaak bevindt, zodat de verwerende partij kennis heeft kunnen nemen van verzoekers standpunt, dat ze overigens niet behoorde te weerleggen; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker een vierde middel ontleent aan "de schending van de Grondwet, inzonderheid van de artikelen 6, 6bis en 26 ervan (thans 10, 11 en 36), de schending van de algemene rechtsbeginselen en inzonderheid dat van behoorlijk bestuur, dat impliceert dat elke beslissing steunt op redelijke en wettelijk aanvaardbare motieven, aan dwaling, aan tegenstrijdigheid omtrent de gronden of de motieven"; dat hij betoogt dat "de verwerende partij redelijkerwijze niet, terzelfder tijd, kan betogen dat een plaats dient te worden beschermd wegens het archeologische belang ervan en anderzijds toestaan dat er een gasleiding wordt gelegd".

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat de beschermingsmaatregel onverenigbaar is met de vergunning om een gasleiding te leggen; dat ze wijst op de discussies die gehouden zijn en de studie die is gemaakt over die leiding en die "geleid hebben tot de wijziging van het tracé ervan"; dat ze besluit dat de gasleiding dus geenszins afbreuk doet aan het beoogde doel, met name de instandhouding van de plaats; dat de tussenkomende partij zich op dezelfde argumenten beroept en voorts zegt dat "de commissie in haar verslag van 22 januari 1991 vermeldt dat de werkzaamheden op de plaats, indien ze betrekking hebben op de verdubbeling van de gasleiding, op zich niet verboden zijn, maar gewoon vallen onder het decreet van 17 juli 1987";

Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord verklaart niet te begrijpen dat een gasleiding kan worden toegestaan als de plaats een

homogeen te beschermen geheel vormt, zodat elke krijtontginning er moet worden verboden;

Overwegende dat een gasleiding, gelegd volgens een bijzonder bestudeerd tracé, niet te vergelijken is met de exploitatie van een krijtgroeve, aangezien het doel van de instandhouding van de plaats inzonderheid betrekking heeft op de ondergrond; dat de in de bestreden handeling vervatte principiële vergunning voor het leggen van de gasleiding, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet; dat verzoeker bovendien verklaart dat er een tegenstrijdigheid bestaat tussen de bescherming van een historisch waardevolle plaats en de vergunning voor het leggen van een gasleiding, maar dat hij in geen enkel opzicht aantoont dat het leggen van de gasleiding, waarover een studie is gemaakt door het "centre archéologique et de recherche minière" en waarvan het tracé goedgekeurd is op basis van de resultaten van die studie, effectief de instandhouding van de plaats in het gedrang zou brengen; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker, na inzage van het administratief dossier, in zijn memorie van wederantwoord een nieuw middel aanvoert, ontleend aan het gebrek aan motivering; dat hij betoogt dat "de verwerende partij de redenen behoorde uiteen te zetten waarom ze zich niet neerlegde bij dit negatieve advies, zo niet zou ze de bepalingen schenden van de artikelen 7 tot 14 van het decreet van de Franse Gemeenschapsraad van 17 juli 1987 betreffende de bescherming van het onroerend cultureel patrimonium van de Franse Gemeenschap" en dat, hoewel die redenen niet uitdrukkelijk dienden te worden opgegeven in de bestreden handeling, ze op z'n minst behoorden te blijken uit het administratief dossier, wat hier niet het geval zou zijn;

Overwegende dat dit middel samenvalt met het derde middel van het verzoekschrift; dat het niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van verzoeker ten belope van 4.000 frank en ten laste van de tussenkomen de partij ten belope van 3.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op veertien oktober 1900 achtennegentig door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	LEROY,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.